

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Industry & Buildings

Aan: Partners STEP
Van: [REDACTED]
Datum: 16 januari 2018
Kopie: RHDHV STEP team
Ons kenmerk: I&BBE2809N001D0.1
Classificatie: Alleen voor intern gebruik

Onderwerp: Notulen STEP stakeholdersessie 20 december 2017

Aanwezig:

- [REDACTED] (Prov. Drenthe)
- [REDACTED] (Prov. Drenthe)
- [REDACTED] (NAM)
- [REDACTED] (Prov. Groningen)
- [REDACTED] (Vermilion, inbellend)
- [REDACTED] (RHDHV)
- [REDACTED] (RHDHV)
- [REDACTED] (RHDHV)

Agenda:

- Terugblik 2017
- OmegaGreen als afnemer
- Brainstorm overige mogelijke warmteafnemers

Vragen en opmerkingen naar aanleiding van de presentatie:

Terugblik 2017

Verschillende opties onderzocht:

- De nieuwbouwwijk van Tiendeveen blijkt te klein voor het vermogen van de STEP-put. Er zijn 10 tot 15 woningen gepland en daarmee is het niet toereikend voor de business case.
- Alliander heeft aangegeven, dat voor transport de business case niet uit kan. De daarbij gebruikte waarden hebben ze nog niet aangeleverd. De vraag ligt nog bij Alliander wat het minimale aantal huizen en afstand is om te kunnen leveren aan nieuwbouw.
- Transport levert warmteverlies op, maar dat is niet bepalend voor de business case. De aanlegkosten en daarmee de afstand is meer bepalend. Indien meerdere putten worden aangesloten op dezelfde infrastructuur, zal dit een gunstig effect hebben op de business case.
- Innovaties op warmtenetten worden momenteel onderzocht. Innovaties komen uit Stichting Warmtenetwerk (contact RHDHV [REDACTED])

Business case:

- In mei 2017 is RHDHV bij ECN en RVO langs geweest om een nieuwe SDE categorie aan te vragen. STEP viel namelijk buiten de standaard geothermie categorie. Daarbij zijn de kosten van STEP relatief hoog en dient het basisbedrag daarop aangepast te worden. Deze consultatie was succesvol.

In november 2017 heeft STEP haar eigen SDE categorie gekregen, met een 2,5x hogere subsidie dan voorheen. Van 4,1 cent naar 9,4 cent per kWh. Dit is goed nieuws voor de business case en een mogelijke pilot.

- Hiermee wordt een warmtepomp ook sneller interessant en is er de mogelijkheid om 80 graden warmte te leveren.
- Vermilion geeft aan dat de CAPEX van 7 ton nog omlaag kan

Andere activiteiten:

RHDHV heeft een generiek model gemaakt op basis van RAG waarmee de productietemperatuur per put berekend kan worden. NAM stelt voor model uit te bouwen naar impact van seizoenschommelingen in debiet op temperatuur (**actie RHDHV – mogelijkheid onderzoeken en RAG contacten ivm praktijkervaringen**).

OmegaGreen als afnemer

- Er lijkt een goede casus mogelijk met OmegaGreen. Dit is een algenkweker, die zijn algen wil drogen. Het product wordt toegepast in vis-/veevoer. Algen moeten gedroogd worden op lage temperatuur (vanwege kwetsbare structuur). OmegaGreen werkt samen met Bodec. Zij ontwikkelen een installatie voor het drogen met lage temperatuur warmte.
- Het zou een optie kunnen zijn om niet alleen het drogen van de algen bij de put te plaatsen, maar ook het kweken van algen.
- Bij het proces kan ook afgevangen CO₂ worden ingezet.
- Op het eerste oog is de warmtevraag van OmegaGreen wat te laag. Wellicht kan er opschaling plaatsvinden. In het haalbaarheidsonderzoek dient daar rekening mee gehouden te worden.
- Er wordt nu in samenwerking met Provincie Drenthe een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd in drie fases: Technische analyse, economische analyse en randvoorwaarden, zoals vergunningen en RO procedures.

Brainstorm mogelijke andere warmteafnemers

- RHDHV is in contact met NLTO over mogelijk drogen van mest
- Drenthe stelt voor eens met Enexis te praten. Provincie Overijssel is kartrekker (**actie RHDHV – contact opnemen**).
- Voor Tiendeveen zou een soort prijsvraag georganiseerd kunnen worden – wie kan het beste warmte afnemen? (**actie RHDHV – inventariseren mogelijkheden**).
- NAM geeft aan dat ze in gesprek zijn met Assen en Roden over synergie geothermie en oude gasputten. Mogelijkheden voor STEP.
- Vermilion stelt een regionaal development plan op en gaat ook in gesprek met lokale overheden over mogelijkheden oude putten.
- Drenthe geeft aan dat gemeenten in de toekomst warmteplannen op moeten stellen. STEP moet hierin meegenomen worden.
- Rol van EBN is ook belangrijk, grote kans dat zij voor 40% meedoen als handtekening is gezet onder deelname aan geothermie.
- Kansen in Groningen, omdat STEP aardbevingsvrije geothermie is.

- Drenthe en Groningen gaan in jan/feb langs gemeenten, waarbij ze STEP zullen noemen.
- D&A plan opgesteld met EBN (demolition & abandonnering)
- EZ inventariseert, in het verlengde van STRONG, waar de komende 10 jaar ondergrondse opslag mogelijk is. Dit geeft mogelijk concurrentie voor gebruik putten. Komt in april naar buiten.

Overige vragen

- Drenthe: is juridische verantwoordelijkheid al duidelijk?
 - RHDHV: Ja zeer waarschijnlijk dat SodM bepaalt dat gasoperator verantwoordelijk blijft.
 - Vermilion: Wij willen geothermieoperator zijn, maar moeten ook gasoperator blijven. Op synergie zit heel veel mogelijkheden.
 - NAM: Voor NAM geldt hetzelfde.